

LA BARBÀRIE ROJA A LA CAPELLA DE SANT MAGÍ

Mercè Salsench Ollé

El cop d'estat del 18 de juliol de 1936 fou una sublevació militar dirigida contra el govern de la Segona República Espanyola. Ara bé, fracassà en diversos punts de la geografia peninsular: una part d'Andalusia, Extremadura i Castella, com també, en les zones industrials de Madrid, Biscaia, Guipúscoa, Astúries, Santander i València.

A Barcelona la insurrecció esclatà el dia 19, però en dos dies fou vençuda conjuntament per partits i sindicats d'esquerres i per les forces d'ordre públic. Els brots d'aixecament en diferents parts de Catalunya també quedaren extingits. Els sindicalistes de la C.N.T., sota el domini de la F.A.I., s'apoderaren de les armes que les tropes vençudes deixaren i engegaren una revolta social, aprofitant la incertesa del moment i la feblesa del poder de la Generalitat. Tal com relata Carles Pi Sunyer, alcalde de Barcelona entre febrer del 1936 i juliol del 1937, en les seves memòries¹: “*De lejos se oía el ruido de los*

disparos al ser atacados ciertos conventos dentro de los cuales se habían encerrado algunos militares que se hacían fuertes tras de los muros. Corrían ya muchos autos con las letras de la F. A. I. pintadas en los costados.” “Desde uno de los pisos más altos de una casa comenzaban a echar muebles por los balcones... Y esto sucedía a cuatro pasos de la puerta de la Generalitat, donde unos cuantos Mossos d'Esquadra aparentaban no verlo. En el suelo iban amontonándose los despojos de los muebles...” “El saqueo siguió. Por la tarde, los incontrolados lanzaron otros muebles por la calle.”

Davant la inestabilitat del moment, el 21 de juliol del 1936 el president Lluís Companys creà el Comitè Central de Milícies Antifeixistes, constituït per deu representants de les organitzacions obreres, cinc dels partits republicans i quatre de la Generalitat. La intenció de Companys era controlar subtilment els revolucionaris, però aquests acceptaren a condició que dit Comitè fos l'òrgan superior de Catalunya en els àmbits de política, economia i exèrcit. En la pràctica fou l'òrgan efectiu de govern de Catalunya

¹ PI SUNYER, Carles, *La República y la Guerra. Memorias de un político catalán*. Mèxic, Ediciones Oasis, 1975.

Primer terç del segle XX.

Vista panoràmica de Cervera en la que s'observa el campanar de la Capella de Sant Magí. Foto ACS.

entre juliol i setembre de 1936.

Durant els dos mesos i mig del seu funcionament s'establí un règim catòlic de terror. S'assassinaren els implicats en l'aixecament, entre ells nombrosos militars, com també, burgesos, propietaris de terres i fàbriques, classes acomodades, militants de dretes i eclesíasts. La persecució religiosa fou incontrolada i extrema; no tan sols es prohibia el culte catòlic, sinó que esglésies i convents patiren destrosses, incendis i saquejos. D'aquesta manera es preparava una societat sense propietat privada i sense Església. Aquest terror fou batejat de Roig per les fonts de propaganda del bàndol nacional.

A Cervera també es constituïren milícies antifeixistes, segons la Crònica

targarina²: “*Cervera. S’han constituït les milícies antifeixistes, havent-se procedit, després d’haver estat traslladat tot el personal de la Universitat, a la incautació dels edificis religiosos i del Casal Català. No es pogué evitar, degut a la gran invasió d’elements armats forasters, que totes les imatges del culte fossin tretes de les esglésies i portades al Camp de Fútbol, on s’hi calà foc.*” La gran invasió de forasters fa al·lusió a integrants de les columnes organitzades pel Comitè que es dirigien al front d’Aragó.

Dit tot això, la Capella de Sant Magí fou víctima d’aquest context

² Crònica targarina (Tàrraga), 25 de juliol de 1936, p.9.

Membres de la Junta de reparació de la Capella de Sant Magí.
D'esquerra a dreta, Joan Solé, Pere Mestres, Magí Permañé, Jaume Bregadà, Josep Noguera i Josep Vives.

revolucionari. En el Llibre de comptes de la Capella de Sant Magí³ es cita textualment: *“La Iglesia de San Magín, como todas las demás de nuestra querida ciudad, fue víctima de la barbarie roja”*. El dia 24 de juliol de 1936 els revolucionaris o rojos forçaren les portes de la Capella, un cop dins, les imatges dels retaules foren arrancades i cremades al mig de la Placeta de Sant Magí i els retaules, desballestats i traslladats al Camp de Futbol. També, la vela -utilitzada per a cobrir la placeta durant la festa-, el púlpit i els taulons de la tarima dels músics desaparegueren.

³ *Libro de Cuentas de la Administración de la Iglesia de San Magín de la Ciudad de Cervera. 1939-1991.*

Els obrers del Comitè de Milícies Antifeixistes ensorraren el campanar i la campana desaparegué, possiblement per a fundicions de guerra. A més a més, la Capella s'utilitzà com a estable, per ser més exacte la sagristia, ensorrant la paret que comunicava amb la nau i el tram d'escales de la dreta.

Un cop acabada la Guerra Civil, l'1 d'abril de 1939, els veïns del barri de Sant Magí es reuniren per a decidir la reparació de la Capella. Es constituí una junta encarregada de les obres sota la direcció de Mossèn Josep Arques. Per tal de costejar les obres es féu una recol·lecta entre veïns del barri de Sant Magí i els devots del sant, ascendint a 508,90 i 464,65 pessetes respectivament. Sense deixar de banda l'ajuda altruista dels veïns, trobem els pagesos facilitant

els seus carruatges per al transport de les pedres i altres materials, els paletes treballant en dies festius, i els fusters i membres de la Junta (Magí Permañé i Josep Noguera) elaborant la taula i les grades per a l'altar major.

Les obres dutes a terme foren les següents:

- Neteja de la sagristia.
- Arranjament del paviment amb pedra esmicolada i ciment.
- Repàs de les parets.
- Tapiament de la obertura entre la nau i la sagristia.

- Construcció dels esglaons del presbiteri.

- Col·locació d'una pila per l'aigua beneïda.

Però faltava guarnir la Capella. En el cambril es col·locà una imatge del sant donada per Josep Tarruella i en els altars laterals, les imatges de Nostra Senyora del Carme, Sant Rafel, Nostra Senyora del Roser i Sant Josep, donades per diferents devots. Altres donacions foren les imatges de la Sagrada Família, Ecce Homo i Cor de Maria, com també, un Sant Crist de talla.